יערלאנגער פרץ שול קאנצערט זונטאג 2,30 פונקט נ. מ. אין דאמיניאן טעאטער רייכע פראָ-גראם גראד. באנקעט פונקט 8 אוונט אין פרץ זאל

זון אויפגאנג — 4.30
זון אונטערגאנג — 8.20

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

אידישע וואָרט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

וועטער: אמסטיסטן קלאר, מילדער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

פרייטאג יג׳ סיון, תרצ״א. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג Vol. 21, No. 105. Winnipeg, Friday May 29, 1931.

21 שטאטן וואַרטן אויף מישיגאַן איינצופירן רעגיסטראַציע

פרעמיער כענעט וועט פאַרליינן בודזשעט דעם מאָנטאָג

אטאוואַ, אנט., מאי 29.— דער בו־דזשעט וועט פאַרליינט ווערן פאַר׳ן דעפּו־טאטן הויז דעם מאָנטאָג, יוני 1טן, ווי פרעמיער בענעט האט נעכטן אנאנסירט אין הויז.

דער פרעמיער מיניסטער האט געזאגט, אז ער האט פריער געהאט צוגעזאגט ברייננען דעם בודזשעט פאַר יוני, אבער דער לעצטער טאג פון מאי פאלט אויס זונטאג, און די צוגרייטונג פון׳ם בודזשעט האט זיך פאַרצויגן צוליב געוויסע סכות. ער האפט אבער, אז דאס הויז וועט ניט דערפילן זיין צוזאג וועגן דער צייט.

בנוגע דעם וועגן די דעבאטע אויבער דעם פאַרגשלאָגענעם בודזשעט זאָל זיך אנפאנ־גען, האט דער פרעמיער מיניסטער געזאגט אז ער לאזט עס אויבער עס פירער פון דער אָפּאָזיציע, מר. מאקענזי קינג, צו באשליסן.

אנטי-אויסלענדער פראָפּאגאנדע דע האלט זיך אין פאַרשפּרייטן אין מעקסיקע

(ספּעציעל פאַר "דאס אידישע וואָרט")

מעקסיקא סיטי, מאי 29 (איטא).— דער קאמפּיין פון פראָפּאגאנדע און באַי־קאט קעגן אידן, וואס איז בין איצט גע־ווען באשריינקט בלויז צו קאָפּערע, האט צום שפּייד־מאַרק, וואו נערונגענע אינאַמ־טאַרן רופן דעם עולם אפן אין פאַראייניק־טער האנדלונג אין באיקאט.

כאטש די אינטאַציע קעגן דיי אידן איז אן צווייפל זייער ערנסט, וואָלט עס געווען א טעות צו באשרייבן דיי לאגע ווי אויס־שליסלאך אנטי־אידיש. די טערקן, כינע־זער און אנדערע אימיגראנטן פון׳ם מזרח, און אפילו די שפּאניער, ליידן פון דער אגיטאציע, כאטש אין א קלענערער מאס ווי די אידן.

—(::)—

פאַטערס שלעכטער חלום פאַר־ווירקלאכט דורך אן אומגליק־לאכן צופאל

סאליסבירי, נ. ס., מאי 28.— מרס. ו. ד. קענעדי האט דערהאלטן א בריוו אין איד מאן, אין וועלכן ער האט געשריבן, אזעס האט זיך אים גע׳חלום׳ט, אז זיינס א קינד איז דער׳הרג׳עט געווארן, און ער האט געבעטן זיין פרוי זי זאָל אים באלד שרייבן אן ענטפער אין בעלמאנט, וואו ער האט זיך געפונען וועגן געשעפט אנ־געלעגנהייטן.

די פרוי האט באלד אנגעשריבן א בריוו אן האט אים באראטשט. אז אלע זיינען געזונט. דעם בריוו האט זי געגעבן זייער פיר יאריקן זון, טשארלי, ער זאָל אים אריינשרייבן אין פאסט קעסטל, און דאָ איז דעם פאַטערס חלום פאַרווירקלאכט געווארן. ווען טשארלי איז געלאפן איבערן וועג אריינצווישן דעם בריוו, האט אים א טראָק אומגעשוואָרן אין דער׳הרג׳עט

ציוויליזאציע דערנרייכט שוין עסקימאסן אין ווייטן צפון, זאגט ארטשיבישאָפ סטרינדזשער

וואנקאווער, מאי 29.— ס׳איז א טעות צו מיינען, אז די עסקימאסן אין ווייטן צפון ווייטן נארנישט פון ציוויליזאציע, האט דאָ דערציילט ארטשיבישאָפ סטרינ־דזשער, וועלכער איז פאר 25 יאר צייט געווען ביישאָפ פון יוקאן.

מען קאן שוין זעען אזא קוריאָזיטעט, ווי א הייסער וואסער פלעשל אויף א עס־קימאסישן שיפל. די אינדיאנער אין די ווילדערנישן פון צפון זיינען "נעבאַרענע מעכאניקער", און עס זיינען דאָ עסקימאסן וואס האבן זייערע מאַטאר־שיפלאך און נראַמאפאָנען.

אן אינטערעסאנטן פאקט דערציילט רעוו. סטרינדזשער פון אן אינדיאנער אין א פאַרווארפענעם ווינקל אין׳ם יוקאן וואס האט אָפּגעשפּארט גענוג געלט פאר א אור־מאָבאיל, צו פאָרן מיט אים ווייטער אר־בערן׳ אזערע, ווייל זוסער זיינען קיין ווע־גען נימא. דער אוטאמאָביל איז אנגעקו־מען מיט א שיף. די אינדיאנער האבן אבער גערעכנט אז גס וואָלט געווען אן

אנגעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, מאי 29

נעשלאסענע אלגעם. פאַראאם. פון פאַר־טיי און יוגנט לינקע פוע״צ פונקט 8.30 אוונט. אין פרץ אינסט., אפּשטימונג אי־בער קאנסערענע רעזאָלוציעס.

"די באַרייטונג פון לייבאר דעפענס" ביי אין. ארב. קולט., צענטער, 8.30 אוונט אין פרייהייט טעמפּל.

זונטאג, מאי 31

טיי ביי מרס. ל. סילווערמאן, 518 מעג־נוס עווע., 2.30 ביז שפּעט.

טיי פאַר וויסיטיק צוזעץ ביי מרס. ל. האלפּערין, 368 רעדוואוד עווע., 2.30 ביז שפּעט.

אלגעם. פאַראאם. פון בני עזרה פרי לאאן אין נייער ת״ח.

מאָנטאָג, יוני 1

אלגעם, פאַראאם. פון ארב. הילף געזעל־שאפט, 8.30 אוונט, אין פרייהייט טעמפּל.

דינסטאָג יוני 2

טיי פון מאקאַראָווער פרויען פאַראיין ביי מרס. אלטמאן, 377 סטעלא עווע., 2.30 ביז שפּעט.

פאַראאם. פון מוטער פאַראיין פון ת״ח, 8.30 נ. מ., אין ת״ח.

אַרג. פאַראאם. פון הנוער העובד. וויכ־טיקע פראגן.

וויכטיקע פאַראאם. פון יוגנע פרויען סיסטערהוד אוף מ. א. ראזנבערג, 425 אלפּערד עווע, 8.30 נ. מ.

קאַלעקשאן מיטינג ביי בנות ציון פרי לאאן, 8 נ. מ., אין גרויסער ת״ח.

מיטוואָך, יוני 3

"שוועסטער אוונט" מכסת־ישראל סיס־טערהוד, 8 נ. מ., אין ת״ח. מוזיקאַלי־שע פּראָגראַם צוביים.

וואלן פאַראאם. ביי ליידיס אקז. אינ־רעפּ. בני אברהם, 8 נ. מ., אין שול קאר. מענגנס און פאַוערס.

דאָנערשטאָג, יוני 4

באריכט פון עקזאמענעס קאמיטעט פאר עלמערז, טוער און פריינט פון א. ה. פ. ס. שול.

פרייטאָג, יוני 5

"ברענער אוונט" ביי הנוער העובד. אפּשאצונג און בילדער.

זונטאָג, יוני 7

הנוער העובד ארויספאר קיין וועסט סעלקירק, פון איינגענעם לאָקאל. רייכע פּראָגראַם.

קאָנצערט און קינאָ־בילד אין פעלעס טעאטער, אונטער אויפזיכט פון פרויען בר. ארב. הילף געז.

—(::)—

מאס - מיטינג פון שטייער-צאָ־לער וועגן שערברוק סט. סאָב־וויי דעם זונטאג

א מאס־מיטינג פון וויניפּעגער שטייר־ער־צאָלער וועט אָפּגעהאלטן ווערן דעם זונטאג, מאי 31טן, 7.30 אוונט, אין שטיימאן האל, סעלקירק עווע. ארומצו־ריידן פלעגער וועגן א סאבוויי צווישן ערדריוס און שערברוק סט., אונטער די סי. פּי. אר., טרעקס, ווי א מיטל צו באר־קעמפן די ארבעטסלאָזיקייט.

צווישן די רעדנער פון דעם אוונט וועלן זיין מעיאר וועב, פרעמיער ברעקען, אמאַרני דזשענעראל מעדזשאר און אנדע־רע.

פאַרלאָרענס

PERSONAL

לייף אינשורענס האבן א פאליסי און ניט וואר־ר דארפן דאס און ניט תאכ־. P. A. TEMPLETON 807 Electric Railway Cha Phone 89 688

ערדיצנישער מאסאוש

נ. סאלאוויי, פראָפ. מאסאוש־יס־ראנדלט פאַראליזיס, לאמבעגא, יען פון רימאטיזם, טרוקענע 838 סאמערסעט בלאק, טעלע־ון: רעז. 53 410.

אפּיס פּוריבניטשער פאַרלאַנגט

מאר מזומן געלט. KILSHAW'S Auctioneers Canada Bldg. Pho

AACTIVE MESSENGE TRANSFER

מאַטאַרסייקלס. טראַקס PH. 26 062 121 ALB

יפּט איך א קאר?

אנד אייך איינשפּאַרן פון 25 ביז 50 אוף נייע אין נעוועטע־רס איבערגעגאנגענע בון האנד־אויסשליסלאך. אייער קאר ווערט מען אין מרייר. לייכטע טערמס. ווילליאם ספּיוואק WILLIAM SPIVAK 986 27 טעלעפאָן

פאַרענטן

FOR RENT

נטן א שיינעם דריי רום סוויט ק אפּארטמענט. מעסיקע רענט. צום קערטייקער, סוויט "די״, 56 668.

רענטן א געפּויריגשטע רום מיט עמלאכקייטן אויף 328 מעגנוס נט צו מיין סט. אדער טעלפון׳ק)

נטן איין רום און א קיטשן אין ער היים. עלעקטריק, גאַז און טמלאכקייטן. מעסיקע רענט. אין 376 טשארלס סטריט.

ביטש. צו פאַרענטן אדער צו 5 רום קאָטעדזש, סקרינד ווע־פּאָרטש און ביים זייט. אינגאנ־רנישט. אנטהאלב פייער פּלייס באקויעמלאכקייטן, שרייבט צו שע וואַרט באקס 9732.

נטן א גרויסע ליכטיקע רום. ר א באי אדער מיידל, מיט באדד. נוצן דעם טעלעפאָן. טע־ל: 54 089, 382 עלפּארד עווענו.

נטן 2 רומס מיט א קיטשען, באקוועמלאכקייטן, שיין דעקאָ־ע וואסער צו יע־ער צייט. זיך 4 מאונטען עווע. טעל. 815 56.

נטן א 4 רום סוויט. זומער קי־ווראנ־ע. ערשטן פלאר, הייסע ענערגיי. קאן גלייך אריינטרעטן. באנאס. אויך

נטן א רום און א קיטשען. נע־עלעקטריק לייט. הייסע און סער, $10 א מאנאס. זיך ווענ־ 39 סעלקירק עוו. טעל. 603 53.

קרק אפּארטמענטס

10 סעלקירק עווע.

מס און באדרום, עלעקטריק אין קיטשען. דעד וואַסיקער ערט גרינדלאך באנייט און רעקאָרירט. אוק פאַלס ווע־ליינס אין די האלס. תענט א מאנאס.

THE ROYAL TRUST 436 Main St.

פּט נעלעגנהייטן

Business Opportun

פון א גוטע קאנפעקשאנערי און אַסעריי סטאר, אויף א גוטער ערכשניטלאכער אומזאַץ $1.500 סטאק און פיקסטשורס קאס־ $2. פאר וויטערדיקע איינצעל־ ייבט צו דאס אידישע וואָרט 5.

אט, אין די ביטשעס און איף אלע הייוועים

דארפט איבערמופן, אדער וועל־ אין טראנספער אדרעס, טעלעפאָנירט צו

נס טראנספער, 52 540

וועט זיין זייער צופרידן דערט ביי אונז איינערע

האלץ

מע האלץ צו ביליגע פּרייזן SIMKIN'S TRAN 456 STELLA AVE. PHON

ע ווערט בעסער, ט דר. מעיניאן

מאי 28. — ריידנדיק דאָ ביי ב, האט דר. מעיניאן, איינבאו־ אויסגעדריקט זיך אפּטימיס־ דער לאגע. ער האט צווישן נעווארן.

ר מיין איבערצייגונג, אז אין א ארום וועלן מיר קוקן צוריק אויף ויקער צייט ווי אויף א שלעכטן ר האבן דערגרייכט די דעק יים, און מיר האבן שוין אנגע־ צוריק ארויף. איך בין זיכער, רן וואס קומען וועלן ברייננען און פּראָספּעריטעט נאך מער י יארן און אויפשוואונג וואס רבייגענאנגען".

THUR. MAY 28, 1931.

Classified Secti

לאסיפיצירטער אפּטיילונג

מאנאט. $2.15
מאנאט. $4.00
יאר. $7.50

רזענלאכעס

PERSONAL

אנב - אזרחא

פון מארק

אידיש און די אידישע שול

(פון דער "אנטי־אונטערגאנג" סעריע, — לכבוד דער פרץ־שול גראדואירונג)

קיין לייטישער דאקטאר וועט ניט זאגן זיין פּאציענט:

"גוטער ברודער, דיינע טעג זיינען אלצאיינס געציילט. פטר זשע ניט קיין מעדיצינען אומזיסט, — זאג וידוי און גרייט זיך צו באגעגענען דעם מלאך־המות".

און אפילו ניט אזוי:

"מילא, דיינע טעג זיינען טאקע גע־צייטלט, אבער נאדיר א רעצעפּטל און מוטשע זיך אפ נאך אביסל".

דעם דאקטארס אויפגאבע איז צו האל־טען דעם פּאציענט ביים לעבן אזוי לאנג ווי דאס איז נאר מעגלאך, און ער וועט אויסגוצן יעדן מיטל וואס די מעדיצינישע וויסנשאפט גיט אים צו האלטן אים ביים לעבן כאטש נאך א טאג, נאך א שעה.

און איינער פון די מיטלען איז — אויפהאלטן דעם מוט ביים חולה און מאכן אים גלויבן אין זיינע כחות.

באזונדערס ווען יעדער לייטישער ראַ־טאַר ווייס טאקע, אז מיט דער הילף פון מוט און גלויבן אין די איינגעגע כחות, פאר־סירט עס, אז האפנונגסלאזע קראנקע זאָ־לען באזיגן דעם טויט און ווערן געזונט.

און וואס וואָלט איר געזאגט, ווען א "גר־טער פריינט" האלט אין איינריידן דעם פּאציענט אז ער איז א חולה מסוכן, און ס׳איז אומזיסט זיין מוטשעז זיך?

אויב איר זייט דעם חולה׳ס אן אמת־ער גוטער פריינט, אז פרעמיר־צייכנס, וואָלט איר אים, דאכט זיך, משלח געווען וואו פעפער וואקסט . . .

* * *

איך בין זיכער אז אידיש, און אידן, און פעלקער, און וועלכן, וועלן פריי, אדער שעפטער אונטערגיין. און אפילו מיר מיר אליין, צוליב וועסען די נאנצע וועלט אין באשאפן געווארן, וועט קיין זכר ניט בלייבן.

אבער איך ווייס, אז מיינע גוטע פריינט וועלן מיר ניט דערמאנען אויף טרים אין שריט דעם אומפארמיידלאכן סוף, און דערמיט פאר׳סמ׳עג מיר דאס לעבן און באנייט מיך מיין לעבענס קראפט, כל־זמן איך לעב נאך.

איך הויב ניט אן צו וויסן ווי לאנג דיי אידישע שפּראך וועט נאך עקזיסטירן, און צי זי וועט אונטערגיין אן א דור ארום אדער אין הונדערט דורות ארום.

איך ווייס אבער, אז די וואס הויבן־ער דיק זיך אין ליבשאפט צו דער אידישער שפּראך, האלטאין איין דיירן וועגן איר אומפארמיידלאכן אונטערגאנג (בסתרה בימינו), — די זיינען ניט קיין גוטע פריינט פון דער אידישער שפּראך.

ווייל די אונטערגאנג בביאות מוז פירן צו איין ציל, צי מען באצוועקט אים, צי ניט: אפּצושוואכן די ווידערשטאנדס קראפט פון דער אידישער שפּראך און פארשנעלערן איר אונטערגאנג.

דאס איז ריכטיק סיי בנוגע די אב־קאהאניסטן וועלכע שטופּ דירעקט די שפּראך צום אפּגרונט, און סיי — לאמיך צוגעבן פונדעסטוועגן א היבשן "לחבריל", — און סיי די חיים גרינבערגיסן, פון דער צווייטער זייט, כאטש די לעצטע, טר־עז פּס ניט אזוי צייטיג און דירעקט ווי די די ערשטע.

* * *

אוואדע וואלט איך געוואלט אז אידיש זאָל וואקסן אין בלייבן, און לעבן און אנט־ווייקלען זיך פאר דורות און דורות.

אבער מעג איך אפילו זיין זיכער אז אידיש וועט אונטערגיין אט, אין א דור ארום, וואלט איך פון דעם ווייער ווייניק נעטראכט און גאר ניט גערעדט. . . וועגן דעם.

איך האב ליב אידיש, און איך פיל, אז דאס איז די שפּראך פון מיין נשמה, און דאס איז געגנג אז איך זאָל קעמפן פאר איר אויפהאלט און איר חשיבות פאר דער צייט וואס איך לעב.

איך פיל אבער אויך, אז וואו ס׳איז דא אידיש איז דא א אידיש לעבן, אידישע שאפונגס כחות, א אידיש פאָלק, וואס איז מיר אויך נאענט און טייער.

און דארט וואו ס׳איז ניטא קיין אי־דיש, שטעקט מיט בית־הקברות.

עס פארלירט זיך די אידישקייט, און דערמיט אין די איבערוועגנדיק מיסטע פאלן אויף די מענשלאכקייט: ווייל א איד קאן זיך מענשלאך־פריי אויסלעבן נאר ווי א איד.

* * *

איך ווייל אז אידיש זאָל האבן א קיום, אבער מיך אינטערעסירט אידיש בלויז ווי א לעבעדיקער כח ביי היינטיקן טאג. איך בין ניט בלוטיק פאראינטערעסירט. און דעם וואס פון אידיש וועט ווערן אין א דור אדער צוויי ארום.

אויב אידיש וועט אויף א נאטירלאכן אופן ווען אונטערגיין, ארט מיך ניט. אויב דאס נאנצע אידישע פאָלק וועט מיט דער צייט אויף א נאטירלאכן אר־פן צעשמאלצן ווערן, איז מחיכי תיתי.

איך גלויב אין די כחות פון׳ם אידישן פאָלק, — די געשיכטע האט מיך גע־לערנט צו גלויבן.

וועט דער נאטירלאכער וועג זיינער ווין צו אויפלייזונג, זאָל עס גיין אין דעם וועג.

כ׳קעמף קעגן און אומנאטירלאכן, גוואלד־זאמען אונטערגאנג, — פונקט ווי אין מיין פערזענלאכן לעבן באשיץ איך זיך פון עקסידענטן, כאטש איך בין זיכער אז איך וועל שטארבן.

* * *

די אויפגאבע פון דער אידישער שול, קיום פון דער אידישער שפּראך, נאר (שלום אויף דער לעצטער זייט)

אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

Vol. 21, No. 105. Winnipeg, Friday May 29, 1931.

באריכט אז פאַרשטענדניש איז דערגרייכט געווארן צווישן איד. אנענטור און רעגירונג

(ספּעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

לאנדאן, מאי 29 (איטא). — דער איש קראַניקל" "דזשואיש קראַניקל" פאַרציכרט היינט, אז א פאַרשטענדיקונג איד דערגרייכט געווארן די פאַרהאנדלונגען צווישן דער ברי׳טישער רעגירונג און דער אידישער אגענטור וועגן דעם פּאלעסטינער אנטווי־לונגס פּלאן.

די רעגירונג האט זיך פאַרפליכטעט, לויט דער צייטונג, צוצוגרייטן א לאנד אויספאַרשונג איידער דער אנטוויקלונגס פּלאן וועט ווייטער דיסקוטירט ווערן. די אויספאַרשונג קאן ניט זיין פאַרטיק פאַרן סוף פון דעם יאר, און יעדנפאלס וועט דער פאַרלאַנגענס ניט געבעטן ווערן צו סאנק־ציאָנירן דיי 12½ מיליאן דאָלאר הלוואה פאַרגעשלאָגן פאַר׳ן אנטוויקלונגס פּלאן, אייידער די אויספאַרשונג וועט זיין פאַר־טיק.

לאנדאן, מאי 29 (איטא).— דיסקוטי־רענדיק די פראגע פון צוקונפטיקער ציר־ניסטישער פירערשאפט, האט דער "דזשו־איש קראניקל" אויסגעזאגט אויף א קלאנג פון דערגרייכט שולדיק אויף א פאַרשטענ־דניש אין דער אידישער אגענטור.

לכבוד דעם 17טן יאר־טאג פון דער גרינדונג פון דער י. ל. פרץ־שול, דער יערלאכער גראדואירונג פון עלעמענטאר שול און ערשטן אריטלאָל פון העכערע קורסן, ווערט דורכגעפירט א קאנצערט דעם זונטאג, מאי 31טן, 2.30 נ. מ., אין דאמיניאן טעאטער, פּראָגראַדזש עווע. איסט.

יוביליי קאנצערט און גראדואירונג באנקעט פון פרץ שול זונטאג

דאס פּראָגראַם פון׳ם קאנצערט שליסט איין: 1. פרץ־שול כאר (6 לידער), אונ־טער ליטונס פון ב. בראַנשטיין; 2. קינ־דער־גארטן, טענץ, געזאנג, מוזיק, דע־קלאמאציעס, שפּילן; 3. טאנ־שול, אר־עסטער און אן אינאקטער אין ענגליש; 4. "פרילינגס באפרייאונג", קינדער פיע־סע אין דריי אקטן.

פונקט 8 אוונט וועט אין פרץ זאל גע־עפנט ווערן דער יערלאכער באנקעט לכ־בוד די גראדואירטע קינדער, און ביים סוף פון׳ם באנקעט וועט דורכגעפירט ווע־רען די צערעמאניע פון אויסטייל די די־פּלאמען. עס גראדואירן דאס יאר 29 קינדער פון עלעמענטאר שול, און 8 קינ־דער ווערן אויסגעלאזן פון די העכערע קורסן.

די אויספערקזאמקייט פון׳ם עולם ווערט געצויגן צום קאנצערטישן באשלוס פון דער פרץ־שול פאַרוואלטונג אנפאנגען אונטער אלע אומשטענדן דעם קאנצערט פונקט 2.30 נ. מ. (ניט 3. ווי ס׳איז פריער געווען אנאנסירט), און דעם באנ־קעט — פונקט 8 אוונט, כדי דער עולם זאָל האבן מער צייט צו פאַרבריינגען.

מ. שטיינקאָפּ פאַרנרע־מערט ביישטייערונג פאַר ת״ת פאַנד

ביי א פאַרזאַמלונג פון אן איינגען קרייז פון די אנפירער פונם ת״ת אויס־לייזונג פאַנד, האט מ. שטיינקאָפּ, פּרעזי־דענט, אנאנסירט, אז ער פאַרגרעסערט זיין ביישטייערונג פון $300, וואס ער האט פריער צוגעזאגט, צו $1,000.

מר. שטיינקאָפּ האט דערקלערט זיי: אומדערוואַרטעטע האנדלונג דערמיט, וואס ער איז צופרידן מיט דעם ביז איצ־טיקן דערפאָלג פונם קאמפּיין און ער איז זיכער, אז דער ציל פון׳ם קאמפּיין וועט דערגרייכט ווערן.

אנדערע פירער און דירעקטאָרן האבן צוגעזאגט נאכצופאָלגן מר. שטיינקאָפּס ביישפּיל.

—(::)—

חברון־ער אידן רעאָרגאניזירן אידישע קהלה

ירושלים, מאי 26 (איטא).— די 20 אידישע פאַמיליעס וואס זיינען צוריקגע־קומען קיין חברון, נאכדעם ווי זיי זיינען פון דארטן אנטלאָפן בעת די ראיאטן פון 1929, רעאָרגאַניזירן איצט דאָרט די אר־דישע קהלה. זיי האבן אויך געבעטן דער ארטיקער מאכט צו באשטימען א אידישן באאמטן אין. גערעכט.

קינדער!

מיט היינטיקער אויסגאבע פאַרענ־דיקן מיר די קינדער אפּטיילונג אין דער צייטונג, ווי געוויינלאך, בין איבער די זומער וואקאציעס.

מיר ווינשן אייך א פריילאכן און נוצלאכן זומער. צום ווידערזעהן קר־מענדיקן סעפּטעמבער.

מיט ליבע און בעסטע וואונשן, רעדאקציע פון דער אפּטיילונג, "פאר אונזערע קינדער"

מישיגאנער רעגיסטראציע ביל זעט אבער אוים צו זיין ניט קאָנסטיטוציאָנעל

(ספּעציעל פאַר "דאס אידישע וואָרט")

דעטריאיט, מיש., מאי 29 (איטא).— כאטש די מיינונגען אין׳ם אפּס פון׳ם אטאָרני דזשענעראל זיינען צעטיילט אי־בער דער פראגע צי דער ביל אנגענומען פון דער לעגיסלאטור אין סעגאס וועגן דער רעגיסטראציע פון אויסלענדער אין קאנסטיטוציאָנעל, אין אבער די מיינונג פון יוריסטן וואס דשוטירט דעם ביל, אז ער איז אבסאָלוט אומקאָנסטי־טוציאָנעל, און די קענגער פון׳ם ביל זיינען גאנץ זיכער, אז דער גאווערנאר וועט אים מוזן וועטאָאירן.

אין אן ערטיקעל אין דער צייטונג "דעטראָיט", אַרגאן פון דעטראיטער באַרד אף קאָמערס, ווערט דערוויל דערקלערט, אז 21 שטאטן וואַרטן אויף דעם אינגיפר פון רעגיסטראציע אין מישיגאן, כדי דורכ־צופירן ביי זיך עגלאכע ביילס.

—(::)—

17-יאריקער אידישער אינגל פאַרשוואונדן פון זיין היים

דניאל אבראמאוויטש, אלט 17 יאר אלט, האט פאַרלאזן זיין היים, 306 דאָ־פעריין עווע., מיט אלט זיבן וואכן צור־ריק, און קיינער האט פון אים מער ניט גע־הערט. זיין מוטער איז קראנק פון אלרג־וויטיק, און בעט אים דרינגענד קומען צוריק.

אויך איז אבער, אז די וואס שטענד־ דיק זיך אין ליבשאפט צו דער אידישער שפּראך, האלטאין איין דיירן וועגן איר אומפארמיידלאכן אונטערגאנג (בסתרה בימינו), — די זיינען ניט קיין גוטע פריינט פון דער אידישער שפּראך.

ווייל די אונטערגאנג בביאות מוז פירן צו איין ציל, צי מען באצוועקט אים, צי ניט: אפּצושוואכן די ווידערשטאנדס קראפט פון דער אידישער שפּראך און פארשנעלערן איר אונטערגאנג.

דאס איז ריכטיק סיי בנוגע די אב־קאהאניסטן וועלכע שטופּ דירעקט די שפּראך צום אפּגרונט, און סיי — לאמיך צוגעבן פונדעסטוועגן א היבשן "לחבריל", — און סיי די חיים גרינבערגיסן, פון דער צווייטער זייט, כאטש די לעצטע, טר־עז עס פון׳ם ערשטן דירעקט ווי די ערשטע.

* * *

אוואדע וואלט איך געוואלט אז אידיש זאָל וואקסן אין בלייבן, און לעבן און אנט־ווייקלען זיך פאר דורות און דורות.

אבער מעג איך אפילו זיין זיכער אז אידיש וועט אונטערגיין אט, אין א דור ארום, וואלט איך פון דעם ווייער ווייניק נעטראכט און גאר ניט גערעדט. . . וועגן דעם.

איך האב ליב אידיש, און איך פיל, אז דאס איז די שפּראך פון מיין נשמה, און דאס איז געגנג אז איך זאָל קעמפן פאר איר אויפהאלט און איר חשיבות פאר דער צייט וואס איך לעב.

איך פיל אבער אויך, אז וואו ס׳איז דא אידיש איז דא א אידיש לעבן, אידישע שאפונגס כחות, א אידיש פאָלק, וואס איז מיר אויך נאענט און טייער.

און דארט וואו ס׳איז ניטא קיין אי־דיש, שטעקט מיט בית־הקברות.

עס פארלירט זיך די אידישקייט, און דערמיט אין די איבערוועגנדיק מיסטע פאלן אויף די מענשלאכקייט: ווייל א איד קאן זיך מענשלאך־פריי אויסלעבן נאר ווי א איד.

* * *

איך ווייל אז אידיש זאָל האבן א קיום, אבער מיך אינטערעסירט אידיש בלויז ווי א לעבעדיקער כח ביי היינטיקן טאג. איך בין ניט בלוטיק פאראינטערעסירט. און דעם וואס פון אידיש וועט ווערן אין א דור אדער צוויי ארום.

אויב אידיש וועט אויף א נאטירלאכן אופן ווען אונטערגיין, ארט מיך ניט. אויב דאס נאנצע אידישע פאָלק וועט מיט דער צייט אויף א נאטירלאכן אר־פן צעשמאלצן ווערן, איז מחיכי תיתי.

איך גלויב אין די כחות פון׳ם אידישן פאָלק, — די געשיכטע האט מיך גע־לערנט צו גלויבן.

וועט דער נאטירלאכער וועג זיינער ווין צו אויפלייזונג, זאָל עס גיין אין דעם וועג.

כ׳קעמף קעגן און אומנאטירלאכן, גוואלד־זאמען אונטערגאנג, — פונקט ווי אין מיין פערזענלאכן לעבן באשיץ איך זיך פון עקסידענטן, כאטש איך בין זיכער אז איך וועל שטארבן.

* * *

די אויפגאבע פון דער אידישער שול, קיום פון דער אידישער שפּראך, נאר (שלום אויף דער לעצטער זייט)

שפּאַצירט זיך דורך אין א טאָג איבער אייראָפּע און קומט צוריק אהיים אויף וועטשערע

פאריז, מאי 28.— דער חלום צו עסן פרישטיק אין לאנדאן, מיטאג אין בערלין און וועטשערע אין פאריז, איז נעכטן פאַרווירקלאכט געווארן, ווען קאפּיטאַן פרענק האוקס האט בעדעקט אייראָפּע אין זיין ראָפּלאן אין צען שטונדן צייט.

מיטוואָך נאך 8 אזייגער אינדערפרי, איז קאפּיטאן האוקס אפּגעפלויגן אין זיין ראָפּלאן פון לא בורזשיי, קיין קאַרידאן פילד, ענגלאנד. די דאזיקע רייזע האט ער געמאכט אין עטוואס מער ווי א שטונ־דע צייט. דאָ האט ער אפּגעגעסן פרישטיק בייסנדריקן סאַרקאזם, האט הענרי בוראסאַ, אומאפּארטיאישער מיטגליד פון הויז, אטאַ־קירט די רעגירונג פאר איר עמבארגא אויף סאוועטישע סחורות, און ער האט געמאכט חוזק סיי פון די ליבעראלן און דאמאלטונג פון גרויסע רייכטימער, בעת אנדערע גייען אויס פון הונגער.

"מיר מוזן ווערן מער קריסטלאך אפּ־גשטעלט אויף דעם, וואס די רעגירונג האט עס געטאן ניט אנפרעגנדיק דעם פאַרלאמענט, וואס איז א ברוך פון׳ם פרינציפּ פון פאראנטוואָרטלאכער רעגי־רונג. און דער "פרינציפּ" וואס האט עס באוואוינן די רעגירונג צו טאן, האט ער סאַרקאטיש באטערקט, איז געווען צו באַ־שיצן די פאפּיר־האלץ אינטערעסן פון סער הערבערט האלט און די קוילן אינ־פּארט אינטערעסן פון סענאטאר וועב־סטער.

דער רעדנער האט אויסגעדריקט זיין פרעמדקייט ביי לעצטן צו עסן מיט אים אין טעאטער.

—(::)—

לעצטע לעקציעס פון ת. גרינבערג היינט אין 9 אוונט

פאלקס שול "שפּינאָזא" דער איד" זונט. אין 9 אוונט

ציון זאל "שלום עליכם׳ס הומאר"

בוראסא פאַרדאמט עמבארגא אויף סאוועטישע סחורות אין א בייסנדיקער רעדע אין הויז

די געפאר פון קאָמוניזם ליגט אין קאנאדע גופא, און ניט אין רוסלאנד, זאגט דער קוועבעקער פאַרשטייער

אטאוואַ, מאי 29. — אין א קרעפטי־קער, איינדרוקספולער רעדע, פול מיט בייסנדריקן סארקאזם, האט הענרי בוראסא, אומאפּארטיאישער מיטגליד פון הויז, אטאַ־קירט די רעגירונג פאר איר עמבארגא אויף סאוועטישע סחורות, און ער האט פאר אין קאנאדע גופא. ער האט פאר־דאמט די קאפּיטאליסטישע מעטאָדן און די אנזאלטונג פון גרויסע רייכטימער, בעת אנדערע גייען אויס פון הונגער.

"מיר מוזן ווערן מער קריסטלאך אפּ־גשטעלט אויף דעם, וואס די רעגירונג האט עס געטאן ניט אנפרעגנדיק דעם פאַרלאמענט, וואס איז א ברוך פון׳ם פרינציפּ פון פאראנטוואָרטלאכער רעגי־רונג. און דער "פרינציפּ" וואס האט עס באוואוינן די רעגירונג צו טאן, האט ער סאַרקאטיש באטערקט, איז געווען צו באַ־שיצן די פאפּיר־האלץ אינטערעסן פון סער הערבערט האלט און די קוילן אינ־פּארט אינטערעסן פון סענאטאר וועב־סטער.

דער רעדנער האט אויסגעדריקט זיין שארפסטע קענגערשאפט צום באלשעוויזם, אבער ער האט צוגעגעבן, אז אויב קאַ־מוניזם ווערט פאַרשפּרייט אין קאנאדע, איז עס ניט צוליב דעם וואס גייט אן אין רוסלאנד, נאר צוליב דעם וואס קומט פאר אין קאנאדע גופא. ער האט פאר־דאמט די קאפּיטאליסטישע מעטאָדן און די אנזאלטונג פון גרויסע רייכטימער, בעת אנדערע גייען אויס פון הונגער.

בוראסא האט זיך הויפּטזאלאך אפּ־גשטעלט אויף דעם, וואס די רעגירונג האט עס געטאן ניט אנפרעגנדיק דעם פאַרלאמענט, וואס איז א ברוך פון׳ם פרינציפּ פון פאראנטוואָרטלאכער רעגי־רונג, און ער האט געוואָרנט קענן דעם פאלשן איינדרוק, אז די עמבארגא קאן האבן א וועלכע ס׳איז ווירקונג.

מר. בוראסאס רעדע האט געמאכט א שטארקן רושם, באזונדערס דערמיט, וואס ער האט אויסגעדריקט מיינונגען וואס זיינען סותר די מיינונגען פאַרשפּרייט אין קוועבעקער פאַליטיש און קירכלאכע קרייזן, וואו מען איז צופרידן מיט דער עמבארגא.

לאָרד סטריקלאנד וועט אפשר זיין נייער היי־קאמישאנער

ירושלים, מאי 29 (איטא).— סער פּר־טער סטריקלאנד, קאמאנדיר פונם בריטי־שען מיליטער אין עגיפּטן, וועלכער איז מאי דעם 15טן דערהייבן געווארן צום האנג פון ענגערעל, וועט גיכער פון אלץ קריגן דעם אנבאט פון׳ם פאסטן פון היי־קאמישאנער פאר ארץ־ישראל, — לויט די קלאנגען וואס זיינען דא פאַרשפּרייט געווארן אין די בריטישע קריזן. די קלאנ־גען, ווערט באהויפּטעט, זיינען גוט באַ־גרינדעט.

הונדערטער פינלענדער פאָרן אוועק פון קאנאַ־דע קיין רוסלאנד

פּאָרט־ארטור, אנט., מאי 29. — תונ־דערט פינלענדער, אסמייסטן ניט־לאנג אנגעקומענע אימיגראנטן פון פינלאנד, זיינען פון דאנען אוועקגעפאָרן קיין סאָ־וועט רוסלאנד נעכטן.

די ראזיקע פּאַרטיע וועט זיך צוואמענ־קומען אין מאָנטרעאל מיט נאך א פּאַרטיע פינלענדער, וואס שווימען אָפּ היינט פון דאָרטן אויף דער "אוויינינא" קיין לאנדאן, און דאָרטן וועלן זיי אי־ר בערוצעגן זיך אויף א סאוועטישער שיף וואס וועט זיי ברייננען קיין לענ